

Aan
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
t.a.v. de Staatssecretaris
Mw. Drs. M.H. Schultz van Haegen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
Ir. P.C. Janssen

Doorkiesnummer
015 - 2 518 276

Datum
18 februari 2005

Bijlage(n)
-

Ons kenmerk
TAW 05-09

Uw kenmerk

Onderwerp
Advies van de TAW over het rapport 'Risico's in bedijkte termen' van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

Geachte mevrouw Schultz van Haegen,

In haar meest recente vergadering heeft de TAW het in 2004 uitgebrachte MNP rapport 'Risico's in bedijkte termen' – een evaluatie van het beleid inzake de veiligheid tegen overstromen' besproken.

Hierbij wil ik u op de hoogte stellen van het standpunt van de TAW over dit rapport en wil ik u bovendien adviseren over de ons inziens noodzakelijke vervolgstappen in het onderzoek en in de implementatie van het beleid.

De TAW onderschrijft de belangrijke conclusie van het MNP: de Nederlandse waterkeringen zijn nog nooit zo sterk geweest; toch is het economische overstromingsrisico in Nederland groter dan ooit. Immers, door de groei van de bevolking en de economische groei in de afgelopen decennia zijn de waarden die door de waterkeringen beschermd worden aanmerkelijk toegenomen. De toename in beveiliging heeft daarmee geen gelijke tred gehouden, waardoor de risico's (kans maal gevolg) van een overstroming zijn toegenomen.

Deze conclusie van het rapport kan naar de mening van de TAW een belangrijke bijdrage leveren aan de bewustwording van de risico's bij een overstroming. De TAW benadrukt het belang van communicatie over overstromingsrisico's, omdat het besef daarvan bij de meeste inwoners van laag Nederland ontbreekt. Momenteel is de

aandacht van publiek en beleid nog steeds vooral geconcentreerd op het voldoen aan de norm van het keren van de Maatgevende Hoogwaterstanden (MHW). Hierdoor zijn de gevolgen van een overstroming de laatste decennia vaak onderbelicht gebleven.

Het rapport wijst erop dat deze onderbelichting onterecht is, en dat een nieuwe afweging in het licht van de toegenomen gevolgen nodig is om de vraag te beantwoorden of de risico's van overstromen nog aanvaardbaar zijn. Dit sluit aan bij het belang dat de TAW naar voren heeft gebracht om het overstromingsrisico op dezelfde wijze weer te geven als gebruikelijk in andere risicodomeinen, zodat een vergelijking mogelijk is. In het rapport wordt dit gedaan, waarbij aangetoond wordt dat de risico's van overstroming groter zijn dan de som van een groot aantal andere risico's, bijvoorbeeld als gevolg van chemische installaties, luchtvaart en rangeerterreinen.

Het rapport concludeert dat het huidige veiligheidsbeleid niet voldoet aan het hoofddoel: 'het hebben en houden van een veilig en bewoonbaar land'. Daarbij wordt gesteld dat wel de operationele doelstelling 'dynamisch handhaven van de kustlijn' wordt gehaald, maar dat de operationele doelstellingen 'waterkeringen op peil' en 'gesteld zijn m.b.t. calamiteiten' onvoldoende scores. De operationele doelstelling 'verlaging hoogwaterstanden' is nog niet getoetst, omdat het project Ruimte voor de Rivier nog niet is afgerond. Ook concludeert het rapport dat de rol van de niet-primaire waterkeringen in het huidige veiligheidsbeleid onderbelicht is.

De TAW kan instemmen met de bovenstaande conclusies, die naar onze mening in de ministeriële brief aan de Tweede Kamer over het rapport (kenmerk DGW/VW 2004/1928, d.d. 19 november 2004) onderbelicht zijn gebleven.

Het rapport vermeldt dat bij de toetsing van de primaire waterkeringen over de veiligheid van 35 procent van de dijken en 47 procent van de kunstwerken geen oordeel gegeven kon worden, en dat respectievelijk 15 en 10 procent niet leken te voldoen aan de gestelde normen. De TAW realiseert zich dat deze getallen heel verschillend beoordeeld kunnen worden. Hierbij wordt opgemerkt dat voor een deel van de waterkeringen die niet beoordeeld konden worden al ten tijde van de toetsing verbetermaatregelen getroffen werden.

De TAW onderschrijft de conclusie dat de veiligheid van de niet-primaire waterkeringen nog niet de aandacht heeft die op grond van de mogelijke risico's gerechtvaardigd is. Immers, de gevolgen van een eventuele doorbraak - met name in termen van economische schade - kunnen omvangrijk zijn.

De TAW acht het project Veiligheid Nederland in Kaart (VNK) van groot belang om het veiligheidsvraagstuk opnieuw in beeld te brengen. Dit project heeft tot doel de belangrijke methodische stap te zetten die nodig is om de problematiek van beveiliging tegen hoogwater te benaderen in termen van overstromingsrisico's. Hiermee kunnen de kosten van een voorgenomen verbetering beter worden afgewogen tegen de baten. Wel stelt de TAW met nadruk dat het project VNK slechts een stap is in het proces om te komen tot een volwaardige risicobenadering. De resultaten zullen dus ook nadrukkelijk gebruikt moeten worden voor het formuleren van het noodzakelijke vervolg. Het betreft hier immers het hoofddoel van het huidige veiligheidsbeleid.

Op basis van de bovenstaande overwegingen adviseert de TAW u:

1. de eindresultaten van het project VNK expliciet mee te nemen in de discussie over de gewenste veiligheidsbenadering en bovendien met spoed vervolgstappen te zetten naar een volwaardige risicobenadering van alle Nederlandse dijkringen wat betreft de veiligheid tegen overstromen,
2. de uitvoering van projecten die bijdragen aan een verbetering van de veiligheid tegen overstromingen, zoals bijvoorbeeld het project Ruimte voor de Rivier, voortvarend ter hand te blijven nemen, en
3. gegeven het feit dat de in Nederland als maatgevend gehanteerde condities nog nooit zijn voorgekomen en dat mede daarom de berekeningen onvermijdelijk onzekerheden bevatten, aandacht te blijven geven aan rampenscenario's en de bijbehorende strategieën.

Hoogachtend,

Dr. J.Th. de Smidt
Waarnemend voorzitter